

voortgaanden Bedestog op Maandagavond. Vier Kerkeraaden waren vertegenwoordigd; en uit zes plaatsen waren Agenten aanwezig. Tot Præses werd benoemd Ds. J. H. Houtzagers (Kootwijk), tot Assessor Dr. Van den Bergh (Harderwijk). Van het op de vergadering behandelde zij o. a. vermeld, dat betreffende de predikanten bepaald werd dat elke der aanwezige predikanten (Houtzagers, Van den Bergh, Knoll en Voss) verzocht zou worden, eens in de 3 maanden, in elk der vacante Kerken te prediken, om er tweemaal 's Zondags op te treden. Ten aanzien der Synodale werd huisbezoek wettelijk geacht; de toepassing echter aan elken Kerkeraad overgelaten. Een brief van den Kerkeraad te Voorthuizen aan leden der Kerk, die bij huisbezoek verlaaten, den Kerkeraad niet te erkennen, werd in hoofdzaak goedgekeurd. De nabijgelegen Kerken, waarin nog niet een Kerkeraad was te vinden, werden door de Kerkeraad te Voorthuizen, Voorthuizen, Nijkerk en Harderwijk gesteld. Nadat nog bepaald was, dat de Classicale Conferentie tot opwekking van het kerkelijk leven, dinnal te Elburg of Oldenbroek zal gehouden worden, vereenigden de broeders, na een zeer gezellig, gemeenschappelijk maaltijd, zich 's avonds met de gemeente in de kerk, onder een bedestog, waarbij Ds. Knoll sprak over Johanna 7: 66 tot 69.

VRIJHOEVENKAPSEL. 31 Aug. Het was hier gisteren namiddag een ure van gemeente-gewaarwordingen. Het gebouw, dat bestemd is tot samenkomen voor de doleerenden uit deze en omliggende gemeenten, werd door Ds. A. van Veele, te Klundert, die daartoe expresselijk was overgekozen, aan zijne bestemming gewijd. Naar aanleiding van Ps. 82: 10, 11 schreef de spreker in welken toestand de Ned. Herv. Kerk door toegenomen en lat silvrijen gekomen was en hoe noodig het was met schaamte en diep schuldgevoel terug te keeren tot de kerk, welke Jezus Christus als haar eenig hoofd erkent. Hij waarschuwde inzonderheid voor zelfverberfing, want waarlijk het gesichte lokaal stond daar niet tot eer, maar tot schande van hen, die zoo lang in de tenten der goddeloosheid (en goddeloosheid) verkeerden hadden, en bij het beest van de groote schuld, die op ieder rust, kon men alleen in den weg van verontschuldiging en van het verlaten der zondige wegen genade vinden in 's Heeren oogen en bidden voor hen, wien het aan geloofskracht ontbreekt, om mede tuit te treden uit een kerkverband, waar Koning Jezus zijne rechten ontnomen en menscheleijne instellingen gehoorzaamt moeten worden. Diepe stilte en gespannen aandacht heerschte er onder de zeer talrijk opgekomen schare, en ofschoon er zich buiten het gebouw nagenoeg zoveel menschen bevonden als binnen, werd spreker noch hoorders geen oogenblik gestoord.

Buitenland.

Frankrijk. Zola door zijne leeringen verlaten. Evangelisatie van St. Gilles.

Eenige mannen, die zich tot hertoe leerlingen van Zola noemden, hebben openlijk betuigd, dat zij met hun meester gebroken hebben. Zij beweren dat hunne oogen eindelijk zijn opengestaan voor het schandelijke, dat er in de geschriften van Zola te vinden is, nadat zij eerst zich hadden bejverd om hem na te volgen. Men berispt in den voormaligen meester, dat hij na het verschijnen van l'Assommoir, steeds vuiler is geworden in zijn woordenkeus. Om hun voormaligen voorganger diep te krenken, gaan zij hem met zijn eigene wapenen bestrijden en geven een beschrijving van zijn lichaamelijke gesteldheid, en leiden daaraan gevolgtrekkingen af, welke geen ander doel hebben dan, om den meester in een verachtelijk daglicht te stellen. Van het laatste werk van den vroeger op zulk een hoog voetstuk geplaatsten meester, getuigen zij, dat Zola toont, 'diep in den dreck te zijn gezonken.'

Uit naam van een gezond en mannelijk streven, uit naam van hunne vereering, hunne innige liefde, hunnen hoogen eerbied voor de Kunst protesteerden zij er tegen, dat zij langer voor leerlingen van Zola zullen gehouden worden. Het antwoord van Zola was, dat een van zijne aanvallen, met name Bonneton, het nog houter gemaakt heeft dan hij zelf, zodat deze wegens het schrijven van een schandelijke roman ter verantwoording is geroepen geweest voor het hof van assises te Parijs. Ook merkt hij op, dat er nooit een band van vriendschap, tusschen hem en zijne jongere aanvallen bestaan heeft, zodat het niet bestaan kan dien band te verbreken.

De strijd, die in het kamp der schrijvers van z. g. pornocratische literatuur uitgebroken is, kenschiet de diepe verdorvenheid van het Fransche volk. Jongelieden, waarvan een twaalf reeds een treurige vermaardheid verkreeg door het schrijven van meer dan zedeloze romans, hebben naar een middel gezocht om zichzelf op de puinhoopen van de vervallen groothed van hun voorganger en meester te verheffen.

Of zou wellicht hun aanval uit edeler streven zijn voortgesproten? Hoe zou het dan mogelijk geweest zijn, dat zij in hun schrijven over Zola nog eens uitweidingen lieten drukken, die zij in Zola wraken? Wanneer zij een afkeer gekregen hadden van de beschrijving van allerlei vuile dingen, waarin de geest van een Zola zich verlustigt, zoude zich hun schrijven gekenmerkt hebben door een waardigen toon, in plaats dat nu de toelief openbaar wordt om hem in het verachtelijkste daglicht te plaatsen, door zijn lichaamelijke gesteldheid te ontleden, gelijk dit in de pornocratische literatuur gewoonte is geworden.

En wat te denken van een man als Zola, die zijnen leerling toevoegt: 'ik ben gemeen geweest in mijn werken, doch hij hebt het nog houter gemaakt, want het gerecht moest er aan te pas komen.' Hij had veeldeur den leerling moeten aanmoedigen om voort te gaan op den ingeslagen weg, wanneer hij het genoe, dat hij in zwang bracht, beschouwt als overeenkomende met de eischen der kunst.

Ons komt het voor, dat en leerlingen en meester zich in een verachtelijk daglicht geplaatst hebben, en dat zij dwaas zijn, die meenen, dat het stuk der vijf leerlingen een bewijs is, dat er reactie komt tegen het naturalisme en het impressionisme, welke richtingen de letterkunde en in de beeldende kunsten zich ten doel gesteld hebben: het tekenen, vergoelijken, ja verheerlijken van de ongerechtigheid.

Mocht er nog eens een reactie in Frankrijk komen, waardoor, op grond, niet van den goeden smaak, maar van Gods Heilig Woord wordt geprotesteerd tegen een overheerschende richting in de letterkunde, die het opkomend geslacht van Frankrijk dreigt te verderven.

Tegenover het eiland Yeu aan den Oceaan vindt men twee visschersdorpen St. Gilles en Croix-des-Vie, waar de reformatie eenmaal diep wortel schoot. Scheepskapiteins en matrozen hadden van predikanten uit La Rochelle de verkondiging van het zuivere Evangelie gehoord, en haidden daarom de Roomsche Hierarchie afgezworen. De abt Pomieville, die een boekje over de reformatie van beide dorpen schreef, verwoorde er zich over, 'dat zedelieden de eersten waren om het scheepje van St. Petrus te verlaten.'

Wat daarvan zij, in 1603 hadden de twee gemeenten een predikant, een kerk en een school. Geregeld werden er godsdienstfe-

ningen in gehouden; doch bij de herroeping van het edict van Nantes, werd de kerk vernield. Maar zegt de abt: 'Men verdelgt de dwaling niet, gelijk men vier muren omver werkt.' Dit bleek ook te St. Gilles en Croix-des-Vie. Men bleef de Gereformeerde religie aanhangen, al kon men niet meer opgaan naar zijn behoeven. Om hen tot andere gedachten te brengen, had men 'gelatide' zendingen noodig, d. w. z. dragonders die met veel geweld de lieden noodzaakten, tot Rome terug te keeren. Vier jaren lang had bisschop Barillon aan minister Louvois gevraagd, om ook eens een dragonnade naar St. Gilles te zenden; eindelijk gaf hij daartoe bevel. Het gevolg was dat een honderdtal Gereformeerden hun geloof afzwoeren: zij die het niet konden doen gingen naar het buitenland. Geen enkel Gereformeerde werd er in later tijd meer gevonden.

In den tegenwoordigen tijd bestaat er weder hoop, dat het Protestantisme er ingang vinden zal. Een Protestant uit den Elzas vestigde zich te St. Gilles en wist er het vertrouwen der bevolking te winnen. Hij richtte er een vereeniging op, de plaats werd bezocht door een evangelist, er predikte een predikant die voor een gehoor van 200 lieden sprak. Er schijnt plan te bestaan dat te St. Gilles opnieuw een Gereformeerde kerk verrijzen zal. Nu weten wij zeer wel, dat men op dergelijke berichten niet te veel moet bouwen. Soms komt de bijval, dien een evangelist heeft, voort uit het feit, dat men hem voor een tegenstander der Ultramontanen en een voorstander van de Republieken houdt. Daartoe geven de voordrachten, die in Roomsche steden en steden gehouden worden, maar al te zeer aanleiding. 'Doch mocht de arbeid, die thans door verschillende comités verricht wordt, een voor bereidinge zijn, waardoor de baan wordt vrij gemaakt voor de verkondiging van de Gereformeerde leer!

Z.-Amerika. Uit de Roomsche Kerk. In den laatste tijd hebben sommige Roomsche bisschoppen in Amerika moedelijke dagen doorleefd. In de diocese van den kardinaal-aartsbisschop Corrigan van New-York sympathiseert de helft van de Iersche priesters met den geëxamineerden Mac-Glynn; een der grootste gemeenten is in openbare opstand tegen den aartsbisschop, en hoort en bespoot hem in openbare vergaderingen. Duizenden in andere gemeenten trekken eene lijn met haar, en de aartsbisschop staat er machteloos tegenover. De bisschop van Detroit heeft den paus verzocht, van zijn ambt ontheven te worden, naar aanleiding van een oproer der Poolse gemeente in genoemde stad. Bisschop Hogan van de diocese St. Joseph, gaat het niet beter dan zijn ambtgenooten in het Oosten. Hij had in een brief aan een Iersche gemeente treurige dingen omtrent de Roomsche priesterschap, onder zijn opzicht, staande, medegedeeld; dit is hem zeer euveld geëind. Zijne vijanden willen hem bij den paus aanklagen omdat hij geheimden den priesters betreffende, aan leken openbaar gemaakt had. De bisschop had namelijk aan een Iersche gemeente een Duitschen priester gezonden. Toen de gemeente zich hierover bezaard toonde, antwoordde hij haar dat zij toch blijde moest zijn, dat hij haar ten minste een geschikt persoon gezonden had, ook al was hij geen Ier. Daar hij geen eigen seminarium had, moest hij tevreden zijn met het uitschot, dat hem uit het Oosten door andere personen gezonden werd. De heeren van het Oosten van Amerika en van Europa schijnen het Westen van Amerika te beschouwen als een soort van verbeteringskolonie; en welke uijten hem als bisschop van St. Jozef toegezonden werden, blijkt hieruit dat hij zich genoot heeft gezien, om in het tijdsverloop van 7 jaren, 22 priesters wegens dronkenschap of andere grove onzedelijke handelingen weg te zenden. Gruwelijke staaltjes deelt hij daarvan mede en hij eindigt met te zeggen, dat hij bij het in dienst treden een eed gedaan had, geen priesters aan te nemen die ergens anders waren weggejaagd; en daarom moest de Iersche gemeente met een Duitsch priester tevreden zijn. Wat daarvan zij, deze bisschop schijnt zijn gezag te kunnen handhaven.

WISSEL.

Voor Kinderen.

EEN GROOT GEWIN

(Vervolg.)

Zonder dat de geleerde een woord sprak wist de ontevredene in zijn droom reeds wat die kleeren te beduiden hadden. Elk pak diuide het levenslot van een mensch op aarde aan, het goed en kwaad dat de Heere over hem beschikt had. Terwijl hij daarover nog dacht bespeurde hij achter een pilaar den man en bemerkte meteen dat die vleugelen droeg; daarna maakte hij op dat het een engel was.

De engel — zoo droomde hij al voort — wenkte hem nu toe te gaan uitroepen. Hij mocht kiezen welk pak kleeren, dat wil zeggen welk levenslot het best voor hem geschikt was. Dat pak kon hij dan aantrekken.

Gij begrijpt, dat onze vriend in zijn achik was. Daarna had zijn ontevreden hart nu juist zoo lang uitgeleiden. Nu zou hij zelf mogen kiezen. Hij zag een paus rond en stapte toen naar een pak kleeren zoo mooi en schitterend als hij nog nooit had gezien. Dat lechte hij van den spijker en trok het aan. Maar ja wel, hij verdonk er haast in, zoo ruim en wild was 'hem. De hoed zakte hem over de oogen; hij kon de handen niet uit de mouwen steken, en de rok sleepte hem een eind na. Hij moest tot zijn spijt de fraile kleeren weer uitrukken en als David zeggen: 'ik kan in deze niet gaan.'

Nu ging hij naar een tweeden pilaar, waar een stel kleeren hing, dat er vrij wat eenvoudiger uitzag. Dat kan wel goed zijn, dacht hij, maar jawel, het was wel te klein. Handen en voeten staken er uit. Kortom, het zat zoo bespottelijk dat er aan gebruiken geen denken was.

Dan maar een derde pak, dacht hij, en nam er een. Hij paste het, maar ach, nauwelijks had hij het aan of 't was als drukte hem een looden last, een was harnas. Hij kon het niet uithouden, en wierp 't pak af.

Een vierde stel kleeren werd aangetrokken, doch 't gaf al even weinig. Want hij had het nog maar even aangedaan, toen hem 't zweet aan alle kanten uitbrak. 'Alweer mis!' riep hij mistroostig, en wierp de kleeren van zich.

Zoo ging het voort. Het ene pak kleederen na het andere werd aangetrokken, doch zonder veel nut. Dit was te lang, dat te kort; het ene drukte hem, het andere hing met plooiën; kortom, de man werd recht moedeloos.

en zuchtte diep, want er waren nog maar drie pilaren met kleeren over. Zou dan onder zoveel stelden kleeren geen hem passen? Hij sloot het, zoo droomde hij al voort, toch nog eens beproeven.

Hij deed zoo, maar alweder vergeefs. Even zoo ging het met het voorlaatste pak. Nu gaf hij de hoop verloren. 'Ik ongelukkig mensch!' riep hij uit. 'Zou er nu onder zoveel honderden kleeren, geen gewaad zijn voor mij geschikt?'

Nog één bleef over; waarbij de pilaar waar dat aan hing, was de uitgangdeur. Hij zou nog eens de proef nemen. (Slot volgt.)

Liederen van een vromen nachtwacht.

Om 12 uur.

Twaalf uren heeft de dag, twaalf uren heeft de nacht, Hoeveel heeft gij daarvan met Gode doorgebracht?

Om 1 uur.

Eén ding is noodig, groot en klein: Des Heeren diening moet zijn.

Om 2 uur.

De twee taafelen van Gode wet Brengt ons 't uur te binnen. In twee woorden vat 'k haar aan: God en menschen minnen.

Om 3 uur.

Drie dingen werkt des Heeren Geest, Geloof, Hoop, Liefde; zij is 't meest.

Om 4 uur.

Den vierden dag schiep Gode het licht, Maar grooter glans straalt van Gode vriendelijk aangezicht.

Om 5 uur.

Vijf wonden zijn, U Heer, om mij geslagen, o, Leer mij op uw kruis vertrouwen alle dagen!

Om 6 uur.

In zes dagen schiep God alles; Aard en hemel riep Zijn stem: Gij, o mensch, zijt 't laatste geschapen. Heer van 't al tot eer van Hem.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

TWEEDE ALB. Delft, W. v. d. Bergh te Voorthuizen en J. J. A. Ploos van Amstel te Reijndam.
BEDANKT: Rotterdam, S. Dijkster te Hilversum, — (Ds. v. Veele heeft vermelding van den termijn tot be-raad aangevraagd) — Velp, J. Venk te Oldewoel.
Christelijke Gereformeerde Kerken.

BEHOEFEN: Kornhorn, Delikers te Roden.
AANKOMEN: Enkhuizen, A. v. d. Sluis te Franck-ker, — Wismar, G. Noordhoff, eand.
BEDANKT: NorthOranie (Noord-Amerika), D. J. te Groenewit te Hellevoetsluis, — St. Anna-Parochie, A. Bink te Almker, — De Kalm, W. Bos te Andijk.
Synodale Genootschapskerken.

ZESTAL: Harlingen, Herfken te Dordrecht, Talma te Niehuwecht, ter Haar Komney te Marum, Vermeer te Zwolle, Grijntzen te Haren en A. Voorhoeve te Karvijn aan Zee.
DIJESTAL: Schiedam, C. J. Lammerink te Woerden, P. J. Muller te Nijmegen en H. Wildeboer te Bent-huizen.
TOEGESCHIED VAN BEHOEFEN: Bergen, H. J. Eijveld de Wit Oldenhoven, — Breda, J. J. G. van der A. Anger-ger, — Oudekerk, H. Wildeboer, ja te Beunhu-zen, — Beuningen (G. Nijmegen), G. A. Klinkenberg te Goor.

BEHOEFEN: Oudekerk, G. v. d. Schuurmans Stelhoven te Esmorra en Alingewier, — Huisen, J. W. H. Kalk-man te Monster, — Elburg, E. E. Gwin te Utrecht, — Stad- en Ambt-Vollenhove, H. Zeldner te Hemmen, — Oudekerk (G.), H. Koudenberg te Nieuw-Amsterdam (Dr.), — Bickel, E. A. Lander te Oostwold bij Elburg, — Dassen, S. G. J. de Mijter te Hoop-Boldand, — Armentuilen, G. W. Lecher te Aals (Gelderland), — Roswinkel, W. Meltinger te Hooger-Smilde, — Berlicum, J. Prins te Hem, — Oudemir-dum, G. v. d. Kallman te Monster, — Jaars-veld, P. Segboer te Nieuw-Lekkerland, — Tot hulpe-prediker te Balthum, de heer R. J. Nijpings te Belien, — De Bilt (G. Amsterdam), C. J. Leemans te Stap-huis, — Basselt, J. Kok te Gouda, — Opende, W. B. Snelhage te Schiedam.
AANKOMEN: Ermelo, G. Boer te Urk, — Win-dum, J. Speckman te Gasselter-Nijverdal.
BEDANKT: De Lier, H. Wildeboer, ja te Beunhu-zen, — Kuitre (G. Kampen), W. J. Scherphuis te Drogenbos (G. Dordrecht), — Nieuwerkerk aan den IJssel, S. Sleeswijk Yster, te Rijsoord, — Wageningen, W. R. Kalkhoven te Ede, — Helder, P. A. Riedel te Oudorp, — Hijkersmilde, G. A. S. Kalm te Zevenbergen, — Terkaple en Almarij, H. van Eijk van Heeslinga, te Kollummerzwag, — Uutwijk, G. v. d. A. van Tuijnien te Borselen, — Veringerwaard, W. Korteve, te Noord-zijn, — Slijk, E. van de Beek, te Heilop, — Nijeha-ke en Haskerdyk, J. W. H. Kallman te Monster, — Schier, D. T. Meinsma, te Hantum, G. v. d. Vries-Buiten P. C. Koster, te Lemmer-Binnen, — Heesbroek, R. Kijlstra, te Wier (Br.), — Asgierkerk, W. H. J. Baart de la Faille, te Amstelveen.

Advertentien.

„HERAUT.“

Door plaatsgrek voor den meestdeleende TE KOOP een volledig Exemplaar van „DE HERAUT“ van No. 1 tot No. 505.
Aanbiedingen franco, onder leit. D. P., Bureau van dit blad. (422)

Amerikaansche Orgels.

De beste en duurzaamste Amerik. Orgels zijn die van de Smith en Worcester Organ Co's. Deze Orgels verdienen reeds over de 250 medailles en zijn de eenige fabriekaten, waarvan al ruim een half miljoen stuks voor de wereld zijn verspreid, terwijl de verkoop met den dag nog toenemt.

De honderden stuks, hier te lande geplaatst, spreken bij H.H. Predikanten en Onderzeggenden als particulieren, zoo ook in Zalen en Kerken, voldoen allen uitnuttend, wat zeer zeker de beste reclame voor deze Orgels is.
Bij al de bekende Agenten hier te lande verkrijgbaar, tegen vaste doch lage prijzen, alsmede bij den Hoofdag-ent voor geheel het Vasteland van Europa.

MAR. BRÉBAART,

Firma-SCHOLS en POS,

Damrak No. 23, Amsterdam.

GROOT MAGAZIJN van PIANINO'S EN ORGELS, VAN G. A. GOLDSCHMEDING, AMSTERDAM. — WARMOESSTRAAT No. 141.

Steeds voorhanden ruime keuze van NIEUWE PIANINO'S uit de eerste fabrieken; alsmede van bespeelden tegen veel verminderde prijzen van af 110, 130, enz. Abonnement voor Stemmen. Verhuren. Ruilen. Speciale inrichting voor alle Reparatiën. Volledige Garantie.

Hoof-agentenschap voor Nederland der beroemde

Amerik. Estey-Orgels,

welke door hunne hoogst duurzame en praktische constructie, ongeveerd liefdelijken en krachtvollen toon uitmonnen. Registers van onwaarde worden op deze Orgels niet gevonden.

Met een, twee klavieren en pedaal voor Huis, School en Kerk.

Men vrage Catalogus en Prijs-Courant.

N. B. Doleerende Gemeenten worden opmerkzaam gemaakt op de gemakkelijke conditiën tot Huren of Koopen dezer Orgels. (420)

OOST-INDIË.

Nederlanders, die dienstnemen bij het Indische leger, ontvangen bij het aangaan van een zes-jarige verbintenis een handgeld van DRIE HONDERD GULDEN.

Aanbrengpremie TIEN GULDEN.

Nadere inlichtingen zijn gratis te bekomen bij het Departement van Koloniën en bij alle Burgemeesters.

PELOUBET & Co., te NEW-YORK. REED-PIPE-ORGAN, (PIANO STIJL).

De aandacht van Orgelliefhebbers, Organisten en Kerkbesturen wordt gevraagd voor het REED-PIPE-ORGAN, instrument van nieuwe vinding, van PELOUBET & Co., te New-York, fabrikanten van de beroemde

Standard Organ -- Model-Orgel.

De toon van het REED-PIPE-ORGAN is van indrukwekkende schoonheid en is van zoo uitstekende hoedanigheid, dat hij op gelijke lijn met het beste Pijporgel, ja zelfs in vele opzichten daarboven moet worden gesteld; hij paart verbasende kracht aan aangrijpende, heezelende liefdelijkheid, en biedt een ongekenden rijkdom aan schakeeringen.

Terwijl het REED-PIPE-ORGAN dezelfde voordeelen biedt als een Pijporgel van eerste kwaliteit, behoeft het veel minder ruimte, geen onderhoud en het kost slechts een derde van den prijs. De soliditeit is volstrekt.

Door de eerste Organisten en Musici in de Vereenigde Staten zijn deze Orgels geëxamineerd en zij hebben eenparig de meest onverdeelde bewondering en waardering voor het REED-PIPE-ORGAN uitgesproken.

HET STANDARD ORGAN, MODEL-ORGEL,

van PELOUBET & Co., te New-York, onderscheidt zich gunstig door zijnen omvangrijken, liefdelijken en zangrijken toon, groote soliditeit en schoonen vorm, en is in een sorteering van 25 exemplaren doorlopend in mijne Magazijnen voorradig.

Men vrage Catalogus.

Generaal-Agentenschap voor Nederland.

C. KETTNER,

AMSTERDAM,

1ste Magazijn en Kantoor,

Groote Magazijnen en Fabriek,

Kalverstraat 52.

Spuistraat 231.

Amerik. Gem. Orgels.

Het eenige Orgel dat hij een zeer lagen prijs als gewenschte eigenschappen bezit, nl. een zuiveren ronden toon, degelijke constructie en flink gebouwde in stijl bewerkte kast met tabouret.

Men vrage Catalogus of komte ter bezichtiging bij den

Generaal-Agent, Importeur:

M. J. RADIUS,

Kelzersgr. 305, Amsterdam.

Vrije Universiteit.

Dezer dagen schreef mij een landbouwer, dat hij zijn bijdrage aan de Vereen. voor H. O. op Ger. grondslag niet langer wenschte te voldoen, nu de V. U. den weg van doleeren was opgegaan, 'die de zijne niet was. Men behoeft niet te vragen, wie de voorlichters van dezen eenvoudigen broeder geweest zijn, of uit welke bronnen hij zijn kennis der toestanden put. Voor ieder onbevooroordeeldt vermaant deze beschouwing echter voorafgaande onkunde met de geschiedenis en met het standpunt, dat de V. U. van haar oprichting aan heeft ingenomen. Het zij mij vergund alleen slechts te herinneren aan de algemeene vergadering, in 1884 te Utrecht gehouden, toen van zekere zijde aangedrongen werd, dat het Bestuur der Vereeniging voor H. O. stappen zou doen in het belang der aanstaande predikanten, die hunne theologische opleiding aan de Vrije Universiteit zouden hebben ontvangen, opdat deze zouden toegelaten worden om het leeraarsambt in het Ned. Herv. Kerkgenootschap te bekleeden. In antwoord op dit aanbod is klaar uitgesproken, dat de Vereen. voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, geboren uit den drang der noodzakelijkheid om een kweekschool der hoogere wetenschappen in het leven te roepen, die haar uitgangspunt zou vinden in Gods Woord en dienavolgens gegrond zijn op de belijdenis der Gereformeerde kerken; opdat deze onder Gods zegen een bolwerk mocht worden tegen de geheele ontkenning der wetenschap — zich nimmer verder mag uitstrekken, dan tot het geven van onderwijs, tot het verrijken van kennis; zoodat het niet om haar weg lag zich te bekommeren over de toekomstige loopbaan harer kweekelingen. In welke kerk of genootschap haar theologanten later mochten te moeten werkzaam zijn; welken werking haar literatuur kiezen zullen, hetzij aan een openbaar of aan een bijzonder gymnasium; in welken tak

op rechtskundig gebied haar juristen hunne toekomstige carrière wenschen te maken — hetzij als advocaten of rechters of staatslieden of diplomaten — dit moet vanzelf een zaak blijven, geheel buiten de beoordeling van bestuurders of hoogleraren der Vereeniging.

De groote vraag voor hen is slechts: wordt het onderwijs eendadig gegeven, dat men verwachten mag, dat het vruchten zal afwerpen, dat het karakters zal vormen; mannen die goed onderlegd zijn in de wetenschap, doch in zulk een wetenschap, die allereerst rekent met het geopenbaarde Woord van God. — Deze zeer eenvoudige zaak weten ook zij zeer goed, die desmettemin — uit vrees voor het Gereformeerde beginsel — voortdurend blijven roepen: 'De Vrije Universiteit is oorsaak van het conflict in het Hervormde kerkgenootschap'; en haar als een twistzake afschilderen. Doch deze onwaarheden blijven voor hunne rekening tot den jongsten dag, orenals zoo vele andere eergerlijke leugens. De waarheid zal te allen tijde triomfeeren. Zie slechts den broeder of de zuster, die nu nog partij trek tegen de V. U., of het aangaat langer de eenige school voor hoogere wetenschap, die rekent met Gods Woord, tegen te staan en daardoor te bevoornden den bloet der openbare Hoogescholen, die reeds lang hebben afgedaan met het geloof in een persoonlijk God. — Of hebben we het nog dezer dagen niet vernomen — dank zij de oopenheid, waarmede de Amsterdammer, Dagblad voor Nederland' steeds de dingen zegt, zooals zij zijn, — dat het grootste deel der liberalen dezer landen niet meer geloof in een persoonlijk God. Is dit niet ontzettend, niet om in zak en asche neder te zitten, en te weenen over den afval van het volk van Nederland? En is deze toestand niet vooral ook een gevolg van den invloed der ongelovige Universiteiten? Waarlijk, men bedenke zich tweemaal, alvorens men zijn zoon te overtuigen aan de opleiding, die aldaar verstrekt wordt!

Gelukkig mogen wij met dank aan den Heere constateeren, dat het getal dergenen, die tot ons overkomen met de betingting: 'Nu zien wij, dat de Heere met uieden is', heel wat grooter is dan dat der misleiden, waarvan ik hierboven melding maakte. Maar ook die misleiden, we hebben ze noodig. Daarom werke een ieder in eigen kring met de gave, hem of haar geschonken, om de dwalenden terecht te wijzen en de tragen op te wekken, om mede te werken aan het groote doel, dat de Vrije Universiteit beoogt. W. HOVY.

SCHOTSCHES ZENDINGSKERK.

GODSDIENSTVEREENIGING.

Zondagvoormiddag 10 uur, A. VAN OS.

Zondagavond 6 uur, F. W. A. KORFF.

Zondagsschool 1½ uur.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOHDRIJF, WARMOESSTRAAT 106-111 AMSTERDAM.